Dosarul nr.2a-95/24 (2-23012814-03-25012024)
Instanța de fond: judecătoria Drochia, sediul Central,
Judecător: Vl. Craveț,

CURTEA DE APEL BĂLȚI
D E C I Z I E
În numele Legii

25 iunie 2024 municipiul Bălți

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi,
grefier Lilia Burlacu,
examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de Gordaş Igor împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 21 septembrie 2023 adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată Gordaş Igor către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor acestuia prin neadmiterea accesului la justiţie şi încasarea prejudiciului moral pe cauza nr.2-5127/2022,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 29 decembrie 2022 reclamantul Gordaş Igor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor acestuia prin neadmiterea accesului la justiţie şi încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000,00 lei pe cauza nr.2-5127/2022.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat prevederile articolelor 118, 7, 13 alin.4) al Constituţiei RM, reţinând în acest sens faptul discriminării sale prin emiterea din numele instanţei judecătoriei Bălţi a scrisoarei nr. 49963 din 21.12.2022 emisă de către grefierul Pînzari-Melnic Cristina, în raport cu cauza nr. 2-5127/2022. Reţine reclamantul că, în luna noiembrie 2022 a recepţionat încheierea din 07.11.2022 pe cauza nr. 2-512/22 emisă nu în limba de stat al RM, încheierea în cauză fiind emisă în aşa mod încât reclamantul nu a putut stabili care acţiune se examinează. În încheiere s-a menţionat că cauza a fost scoasă de pe rol şi expedierea copiei acţiunii şi anexelor, însă în cazul în care încheierea a fost expediată, cererea de chemare în

judecată cu anexele nu a fost expediată. Doar la 24.12.2022 din numele instanţei judecătoria Bălţi reclamantul i-a fost expediată o scrisoare cu nr. 49963 din 21.12.2022 emisă de către grefierul Pînzari-Melnic Cristina cu acţiunea şi anexele, astfel din momentul emiterii încheierii din 30.11.2022, nu se cunoaşte unde s-au aflat acţiunea cu anexele şi actul de identificare al reclamantului.

3. Prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 05 ianuarie 2023 s-a transmis Curţii de Apel Bălţi cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată Gordaş Igor către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor acestuia prin neadmiterea accesului la justiţie şi încasarea prejudiciului moral pe cauza nr.2-5127/2022, pentru soluţionarea strămutării la o altă instanţă egală în grad (f.d.12).
4. Prin încheierea Colegiului civil al Curţii de Apel Bălţi din 17 ianuarie 2023 s-a strămutat prezenta acuză civilă pentru examinare la judecătoria Drochia (f.d.16-18).

Poziţia instanţei de fond:

5. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 21 septembrie 2023 s-a respins cererea de chemare înaintată de Gordaş Igor către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor acestuia prin neadmiterea accesului la justiţie şi încasarea prejudiciului moral pe cauza nr.2-5127/2022.

Solicitarea apelantului:

6. Invocând ilegalitatea şi netemeinicia hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 21 septembrie 2023, apelantul Gordaş Igor la data de 16 octombrie 2023 a contestat-o cu apel, depunând cerere de apel nemotivat, în limba rusă, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi decizii de admitere a acţiunii depuse de reclamant (f.d. 52).
7. Prin încheierea Colegiul civil al Curţii de Apel Bălţi din 01 februarie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel în limba română sau însoţită de traducerea apelului motivat în limba română.
8. La 24 februarie 2024 apelantul Gordaş Igor a depus cererea de apel motivată într-o limbă străină, iar la 29 februarie 2024 a depus apelul motivat în limba română, prin care a solicitat casarea hotărârii cu remiterea cauzei pentru o nouă examinare.

Argumentele părţilor:

9. În motivarea apelului s-a invocat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată. Suplimentar a menţionat că, Judecătoria Bălţi a ignorat

prevederile art.167 (1) din CPC al RM şi "legislaţia lingvistică" relevantă în vigoare în RM, normele constituţionale, tratatele şi cartelele internaţionale semnate şi ratificate de RM, au asimilat limba autohtonă; regională şi limba de comunicare interetnică în RM - rusa (limba rusă), cu o limbă străină. La fel a ignorat în special articolul 118 (3) din Constituţia RM; aplică selectiv articolul 24 CPC: art.9 din Legea RM "Cu privire la sistemul judiciar", Legea RM "Cu privire la statutul judecătorului"; în întregime - preambulul; art; art.2 (2): 4(1); (2); 6: 7: 10; 13(2); (4); 16(1); (2); 18(1);20 (1); (2); 26 (1); (2); 114.

10. La fel reţine că, provocatorii de la Curtea de Apel acţionând în mod evident nu în interesul poporului RM, ar putea probabil, să repete frauda juridică, şi pentru a exclude acest lucru propune apelantul examinarea cererii sale oficiale de aplicare a procedurii prevăzute de art. 118 (3) din Constituţia RM prin prisma art. 9 (3) din Legea RM "Cu privire la sistemul judiciar" şi art. 24 (3) din CPC RM şi în lumina art. 55; 59 (1); (5) din CPC RM.
11. De asemenea, atrage atenţia apelantul asupra faptului că un număr de membri ai sistemului judiciar din RM, reprezentat de Sistemul Judiciar Naţional unificat, în mod obraznic, în mod deliberat şi consecvent, cu încălcarea legislaţiei în vigoare, desfăşoară procesul de judecată nu în limba de stat - moldovenească neolitizată (clasică - asimilată vechii valahe, (română), pe care o vorbesc în mod corespunzător, ci într-o limbă / glotonimă care diferă de aceasta cu 40 - 45 %. adică - străină şi neidentice.
12. În continuare reţine apelantul că, la 29.12.2022 în temeiul art. 166 (1); (2); 167 (1); 171 (1). (2) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova Dosar nr. 2 - 4828/22 a depus o cerere de chemare în judecată în contextul art. 18 din Legea Republicii Moldova "Cu privire la asigurarea egalităţii" pentru discriminare evidentă. Judecătorul instanţei de judecată Bălţi, d. Roşca A, fără a accepta cauza spre examinare, a scris o declaraţie de autosesizare, iar judecătorul Balan E, pe cauza neacceptată spre examinare, satisface declaraţia, adoptând încheierea din 03.01.2023 cu drept de recurs, dar părţile nu sunt invitate la aceasta; nu se întocmeşte un proces-verbal al şedinţei; nu se face o înregistrare audio. Adică, nu a existat şedinţă, iar judecătorul Balan E. a falsificat banal şi murdar un act de judecată, iar acesta este articolul din Codul penal al RM.
13. Menţionează că, acelaşi judecător Balan E. şi-a continuat "cercetarea" şi la 05.01.2023 emite o altă încheiere în lumina art.43 (2); f) din CPC al RM, însă un astfel de transfer la o instanţă superioară poate fi efectuat doar prin intermediul unei cereri a preşedintelui peşedintelui judecătoriei, însă Curtea de Apel Bălţi acceptă şi prin decizia din 17.01.2023 transferă cauza la Judecătoria Drochia, unde judecătorul Craveţ V.. prin încheierea din 31.01.2023 acceptă cauza spre examinare, dar "uită" să examineze aplicarea art. 118 (3) din Constituţia RM; art.9 (3) din Legea RM "Cu privire la procedura judiciară"; art.24 (3) din CPP al RM în lumina art.55; 59 (1); (5) din CPC al RM, ceea ce nu poate fi tăcut niciodată.

14. La fel, judecătorul Kraveţ V. a adăugat ceva nou în sistemul de examinare şi, luând în considerare un cu totul alt pârât, "Puterea judecătorească a Republicii Moldova reprezentată de Sistemul Naţional Judecătoresc unificat format din 504 judecători...", trimite o copie a cererii de chemare în judecată la... instanţa de judecată din Bălţi, care nu poate fi o persoană propriu-zisă şi nu are nici o împuternicire formalizată de la pârât. La fel, instanţa de judecată, acceptând spre examinare cererea de chemare în judecată, redactată în limba official, regional, comunicare interetnică în RM, subdialectul basarabean al dialectului moldovenesc al variantei rutene autohtone a limbii rutene autohtone a limbii ruse, (limba rusă), în procesul de judecată ignoră art.167 alin. 1 din CPC al RM.
15. Pretinde în continuare că, instanţa de fond a aplicat Legea RM "Cu privire la libertatea de exprimare" care nu are nici o legătură cu prezenta cauză.
16. Prin referinţa din 08 aprilie 2024 intimatul Judecătoria Bălţi a solicitat respinegerea apelului, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.
17. În şedinţa instanţei de apel apelantul Gordaș Igor a accentuat faptul că cauza nu poate fi examinată fără reprezentantul pârâtului intimat Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic.
18. Totodată susţine cererea de apel în mod integral cu toate motivele invocate, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri.
19. Intimatul Judecătoria Bălţi nu s-a prezentat, însă prin referinţa depusă la 08 aprilie 2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.
20. Prin urmare, în temeiul art. 379 alin.2) CPC, instanţa de apel a dispus examinarea cauzei in lipsa participanţilor la proces care au fost înştiinţaţi în mod legal despre data şi ora examinării cauzei şi care au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanţei de apel:

21. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanţii la proces, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
22. Potrivit art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
23. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunţat la 21 septembrie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 16 octombrie 2023 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.
24. Conform art. 385 lit. „a" CPC al RM instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
25. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
26. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază

concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

27. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
28. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
29. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
30. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
31. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
32. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
33. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

34. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
35. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
36. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
37. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
38. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, instanţa de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raţionamente.
39. Potrivit prevederilor art. 20 alin.1),2) din Constituţia RM, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.
40. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege,

pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

41. Cu referire la cazul dedus judecăţii Colegiul judiciar reţine că, reclamantul/apelant Gordaş Igor a înaintat prezenta acţiune civilă către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi prin care a solicitat de a fi constat faptul discriminării sale, constatarea încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiţie, şi încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, în raport cu cauza nr.2-5127/2022.
42. Potrivit prevederilor art. 18 alin.1) al Legii nr. 121 din 25.05.20212 cu privire la asigurarea egalităţii, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acţiune în instanţa de judecată şi să solicite:
    a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale;
    b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale;
    c) restabilirea situaţiei anterioare încălcării drepturilor sale;
    d) repararea prejudiciului material şi moral ce i-a fost cauzat, precum şi recuperarea cheltuielilor de judecată;
    e) declararea nulităţii actului care a condus la discriminarea sa.
43. În prezenta acţiune civilă reclamantul Gordaş Igor pretinde că intimatul Judecătoria Bălţi i-a îngrădit accesul liber la justiţie prin expedierea sa a scrisorii de însoţire cu nr. 49963 din 21 decembrie 2022, prin care i-au fost expediate anexele şi încheierea judecătorească pe cauza nr. 2-5127/2022, invocând în acest sens că scrisoarea în cauză constituie de fapt o discriminare, ca urmare a interpretării necorespunzătoare a art. 171 alin.2 CPC.
44. La caz, art. 171 alin.2 CPC prevede că dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.
45. Din textul acţiunii, colegiul civil reţine faptul că apelantul Gordaş Igor susţine că în luna noiembrie 2022 a recpţionat încheierea instanţei de judecată din 07.11.2022 pe cauza- nr.2-5127/2022 prin care nu s-a dat curs unei cereri ale lui Gordaş Igor. Ulterior de către apelant a fost recepţionată încheierea din 30.11.2022 de restituire a acţiunii cu anexele. Apelantul accentuează faptul că acţiunea cu anexele nu i-au fost expediate odată cu încheierea de restituire, ceea ce este apreciat de reclamantul-apelant ca o încălcare.
46. Potrivit scrisorii Judecătoriei Bălţi nr. 49963 din 21 decembrie 2022, contrasemnată de grefierul Pînzari-Melnic Cristina se atestă că, la data de 21 decembrie 2022 în adresa apelantului Gordaş Igor a fost expediată cererea de chemare în judecată cu toate anexele pe cauza nr. 2-5127/2022 (f.d.4).

47. Astfel pornind de la criticile reclamantului/apelantului Gordaş Igor privind existenţa faptului discriminării şi încălcarea drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiţie, Colegiul civil reţine cu titlu de noţiune că *discriminarea* reprezintă tratamentul diferit aplicat unor persoane aflate într-o situaţie comparabilă. A discrimina înseamnă a face o diferenţă sau o deosebire, a distinge, a respinge, a aplica un tratament arbitrar sau inegal în mod nejustificat între două persoane sau situaţii aflate în poziţii comparabile. Deosebirile, restricţiile, excluderile sau preferinţele legate de caracteristicile unei persoane sunt discriminatorii dacă scopul sau efectul lor este diminuarea sau excluderea unor drepturi, oportunităţi sau libertăţi.
48. Potrivit art. 19 al Legii cu privire la asigurarea egalităţii, persoana care înaintează o acţiune în instanţa de judecată trebuie să prezinte fapte şi, după caz, date statistice care permit prezumţia existenţei unui fapt de discriminare.
49. Pornind de la normele de drept reţinute mai sus, rezultă cu certitudine faptul că persoana interesată are obligaţia de a dovedi existenta unor fapte care permit a se presupune existenţa unei discriminări directe sau indirecte.
50. Astfel, la caz apelantul Gordaş Igor nu prezinte probe pertinente şi concludente care ar servi drept temei a constatării faptului discriminării, or, faptul discriminării nu poate fi determinat din scrisoarea nr. 49963 din 21 decembrie 2022 remisă de către judecătoria Bălţi în adresa apelantului.
51. Aici este de accentuat faptul că, grefierul judecătoriei Bălţi în executarea atribuţiilor sale de serviciu, a expediat actele judecătoreşti şi de procedură, inclusiv şi scrisoarea nr. 49963 din 21 decembrie 2022, conform procedurii generale de expediere a acestora, fără a realiza pe caz o procedură distinctă, o procedură diferenţiată nejustificat de expediere a actelor judecătoreşti. Prin urmare se atestă că, actele judecătoreşti au fost expediate în adresa apelantului cu aplicarea aceloraşi reguli procesuale de expediere a actelor judecătoreşti aplicabile şi în alte cauze civile, în raport cu alţi participanţi la proces.
52. Prin urmare, la caz în lipsa unor probe pertinente, înscrisuri justificative, circumstanţele invocate de reclamantul/apelant Gordaş Igor întru susţinerea argumentelor privind caracterul discriminatoriu şi îngrădirea accesului liber la justiţie ca urmare a emiterii scrisorii nr. 49963 din 21 decembrie 2022, poartă un caracter declarativ.
53. Astfel, Colegiul Civil constată că, apelantul Gordaş Igor nici într-un fel nu a fost discriminat, or prevederile legii procesual civile şi anume art. 171 alin. (2) CPC se referă la toţi cetăţenii Republici Moldova, fără excepţii, iar prin restituirea cererii de chemare în judecată cu anexele ulterior încheierii de restituire nu se atestă vreun tratament diferenţiat sau o tratare într-o manieră diferită şi fără o justificare obiectivă şi rezonabilă a lui Gordaş Igor.
54. *De altfel, Colegiul reţine că argumentele invocate de apelant în cererea de apel, de fapt reprezintă un dezacord al apelantului cu actele judecătoreşti emise în cadrul cauzei nr. 2-5127/2022 care nu sunt obiect al prezentului litigiu.*

55. Referitor la pretenţia privind încasarea prejudiciului moral Colegiul civil reţine următoarele.
56. Potrivit art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.
57. Conform art.5 lit. d) al Legii nr. 121 din 25.05.20212 cu privire la asigurarea egalităţii, discriminarea poate fi eliminată prin repararea prejudiciului material şi moral cauzat ca urmare a actului de discriminare.
58. Este de menţionat că prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea.
59. Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferinţe fizice şi psihice pe care le suportă persoana în urma acţiunilor ilicite săvârşite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate şi natura prejudiciului pretins a fi cauzat.
60. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiaşi natură. Reintegrând , se poate concluziona că prejudiciul moral se compensează doar în cazul în care fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.
61. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul reţine că odată ce nu s-au confirmat pretinsele fapte de discriminare şi încălcarea drepturilor, prima instanţă just a respins pretenţiile nominalizate, şi pe cale de consecinţă în mod întemeiat a respins şi cerinţa privind încasarea prejudiciului moral, or, aceasta este o pretenţie subsecventă şi respectiv ultima poartă soarta celei principale.
62. În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanţa de apel consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea aceste obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii.
63. În conformitate cu jurisprudenţa CEDO, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentinţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

64. Prin prisma celor invocate mai sus, Colegiul civil reţine că, apelantul Gordaş Igor utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanţa de apel probe care ar fi de natură să infirme sau să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
65. Prin urmare, prima instanţă a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfăşurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părţile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei, respectiv acordând posibilitate participanţilor la proces de a-şi expune poziţia, totodată păstrându-şi imparţialitatea şi obiectivitatea, creînd condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale pricinii.
66. Reieşind din cele expuse, Colegiul civil consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
67. În temeiul art-lor 385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Respinge apelul declarat de Gordaş Igor;

Menţine hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 21 septembrie 2023 adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată Gordaş Igor către Puterea Judecătorească a Republicii Moldova în persoana Sistemului judecătoresc Naţional Unic compus din 504 judecători cu statut echivalent şi a părţii ei componente judecătoria Bălţi cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor acestuia prin neadmiterea accesului la justiţie şi încasarea prejudiciului moral pe cauza nr.2-5127/2022.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**